

การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการสร้างผังมโนทัศน์เพื่อส่งเสริมทักษะ
การอ่านจับใจความจากนิทานอีสป ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4¹

The Development of E-Books with The Use of Conceptual Mind Mapping
to Enhance Reading Comprehension Skills of
Fourth Grade Students on Aesop's Fables

จินต์จุจี ประธานธีรกุล (Jinsujee Prathantheerakul)

นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร
Master of Education Program in Educational Technology and Communications, Naresuan University

กอบสุข คงมนัส (Kobsook Kongmanus)

อาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ประจำภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
Educational Technology Department, Faculty of Education, Naresuan University

Received: May 31, 2020, Revised: October 9, 2020, Accepted: October 19, 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการสร้างแผนผังมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความจากนิทานอีสป 2) ศึกษาทักษะในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการใช้ผังมโนทัศน์เพื่อส่งเสริมการอ่านจับใจความจากนิทานอีสป กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มโรงเรียนไร่ไธยา อายอดารา จำนวน 30 คน ได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือวิจัย ได้แก่ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทานอีสป แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทานอีสปทั้ง 5 เรื่อง ได้แก่ คนเลี้ยงแพะ ลาซีโมโท พังพอนกับหนูนา ชายหนุ่มกับต้นไม้ และสิงโตกับ เสือโคร่ง มีคุณภาพในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.48) 2) ความสามารถในการอ่านจับใจความด้วยการสร้างผังมโนทัศน์ มีค่าเฉลี่ย 82.22 เป็นไปตามเกณฑ์ร้อยละ 80 และ ความสามารถในการอ่านจับใจความด้วยการเล่านิทาน มีค่าเฉลี่ย 80.50 เป็นไปตามเกณฑ์ร้อยละ 80 และ 3) ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มโรงเรียนไร่ไธยา อายอดารา จังหวัดอุดรธานีที่มีต่อการใช้นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทานอีสปในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.20)

คำสำคัญ: หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ การอ่านจับใจความ ผังมโนทัศน์ นิทานอีสป

¹ การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการสร้างผังมโนทัศน์เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความจากนิทานอีสป ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4”
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

Abstract

This research aims to (1) create e-books in conjunction with creating conceptual mind mapping to promote reading comprehension skills from Aesop's fables. (2) To study the reading comprehension skills of 4th grade students with emphasis on reading the main idea. (3) To study students' satisfaction with e-books together with the use of mind mapping to promote reading comprehension from Aesop's fables. The sample group of 30 4th grade students at Rai Oi Dara School, Uthairat Province were selected by using purposive sampling. The research instruments included 1) The Aesop's Fables e-books 2) pre-test and post-test, and (3) the students satisfaction questionnaire. The statistics used for data analysis were percentages, mean and standard deviation. The results of the study revealed that 1) the efficiency of the Aesop's Fables e-books: *The Goatherd and the Goat, An Angry Donkey, The Rats and the Weasels, a Man and Bamboos, and Tiger and Lion* overall were found at the high level ($\bar{X}$ = 4.07, S.D. = 0.48). 2) The students' reading ability for main idea on the creation of the mind mapping had an average of 82.22 which met the 80% criteria. While the students' reading ability for main idea on storytelling had an average of 80.50 which met the 80% criteria. 3) The satisfaction of 4th grade students towards using the Aesop's Fables e-books was found at the high level ($\bar{X}$ = 4.08, S.D. = 0.20).

Key words: Electronic Book, Reading for Main Idea, Mind Mapping, Aesop's Fables

บทนำ

การศึกษาของไทยในยุคปัจจุบันได้วิวัฒนาการอย่างรวดเร็วกว้างขวางเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของกระแสโลกาภิวัตน์ เพราะการศึกษามีส่วนช่วยในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการอ่าน ซึ่งนับว่ามีความสำคัญต่อการเรียนการสอน ผู้เรียนจะต้องนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน การสร้างหนังสือส่งเสริม การอ่านจึงเป็นแนวทางที่จะส่งเสริมสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ยิ่งขึ้น หนังสือเป็นชุมทรัพย์ทางปัญญา เป็นสื่อพื้นฐานที่ใช้ในการเรียนการสอน เป็นแหล่งเรียนรู้และความบันเทิงที่ช่วยให้ผู้อ่านได้มีความรู้ใหม่ ช่วยส่งเสริมและปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน รักการค้นคว้าและการใช้ประโยชน์ การอ่านหนังสือช่วยให้ผู้เรียนทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ความรู้ของผู้เรียนจะกว้างมากยิ่งขึ้นด้วยการอ่านหนังสือเพิ่มเติมในระดับที่สูงขึ้น จึงกล่าวได้ว่าหนังสือมีบทบาทสำคัญในการเรียนการสอน (อุไรวรรณ สอิ้งทอง. 2555)

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เป็นสื่อที่มีการประสมสื่อหลายสื่อเข้าด้วยกันสามารถเก็บข้อมูลได้จำนวนมาก มีลักษณะทางกายภาพที่ทนทานหากมีการใช้และการเก็บให้ถูกวิธี อีกทั้งยังมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ใช้ สามารถเชื่อมโยงกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ตทำให้สามารถอ่านได้พร้อม ๆ กันได้ครั้งละหลาย ๆ คน ทำให้สามารถเผยแพร่ข้อมูลได้อย่างไม่จำกัดระยะทางสามารถเชื่อมโยงสู่โฮมเพจและเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่สำคัญหนังสืออิเล็กทรอนิกส์สนับสนุนการเรียนรู้ทั้งการศึกษารายบุคคลและกลุ่มเล็ก อีกทั้งยังสามารถออกแบบใช้งานได้กับกลุ่มใหญ่ (นิภาภรณ์ พรรณศรี.2546) การแปลงข้อมูลในหน้ากระดาษให้อยู่ในรูปอิเล็กทรอนิกส์จะทำให้การศึกษาข้อมูลทำได้ง่ายและสะดวกต่อการทำความเข้าใจเนื้อหามากยิ่งขึ้น อีกทั้งยัง

เหมาะกับผู้เรียนในระดับประถมศึกษาตอนปลาย ซึ่งชอบการเรียนรู้จากคอมพิวเตอร์ เนื่องจากเป็นสื่อที่ทันสมัย มีสีสันแปลกใหม่ ทำท่าย เพิ่มแรงจูงใจให้ผู้เรียนทำความเข้าใจบทเรียนได้มากยิ่งขึ้น การสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์จึงเหมาะกับการนำมาทำสื่อ การสอนได้เป็นอย่างดี

ผังมโนทัศน์ หรือ Mind Mapping เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สร้างให้ผู้เรียนมีทักษะที่จำเป็นในการดำเนินชีวิต เป็นกระบวนการที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดรวบยอดในเนื้อหาที่เรียนรู้นำมาจัดระบบ จัดลำดับ และเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกันเข้าด้วยกัน ทำให้เกิดเป็นกรอบมโนทัศน์ฝึกให้ผู้เรียนรู้จักสังเกต สรุป จัดหมวดหมู่ สามารถสร้างและสรุปความรู้ด้วยการจัดกรอบมโนทัศน์แผนผังความคิดประกอบไปด้วยความคิดหรือข้อมูลที่สำคัญที่เชื่อมโยงกันในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้เห็นโครงสร้างของความรู้หรือเนื้อหาสาระนั้น ๆ เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาได้ง่ายยิ่งขึ้น และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มหรือสร้างสรรค์ และยังเป็นการนำเสนอที่ทำให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างทุกส่วนของความคิดรวบยอดหลัก และความคิดรวบยอดรองลงไป มีการโยงความสัมพันธ์เข้าด้วยกัน ซึ่งจะช่วยให้ง่ายต่อการเข้าใจในการอ่านหรือการศึกษา และเพิ่มความคงทนในการเรียนรู้ช่วยในการพัฒนาความคิดแบบวิจารณ์ญาณ เพิ่มการมีเหตุผล และช่วยพัฒนาในด้านการจำ ดังนั้นผังมโนทัศน์จึงมีประโยชน์ ต่อการเรียนรู้โดยเริ่มจากการคิด การวางแผน การนำเสนอ ตลอดจนช่วยในด้านความจำการทำความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี (ทศนา แหมมณี. 2530, น. 388)

ความสามารถในการอ่านจับใจความ เป็นทักษะสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนและเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการศึกษาในระดับสูงขึ้นไป ผู้เรียนจะต้องใช้เวลาส่วนใหญ่ในการอ่านเพื่อเรียนรู้ เข้าใจและระลึกถึงสาระสำคัญที่อธิบายในตำราได้ ปัจจุบันนี้การสอนอ่านจับใจความในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดไร่อ้อย อำเภอฟิชัย จังหวัดอุดรธานี ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ พบว่า นักเรียนไม่สนใจในการอ่าน ไม่เห็นความสำคัญของการอ่าน อ่านหนังสือไม่แตกฉาน ไม่สามารถสรุปหรือจับใจความจากเรื่องที่อ่านได้ ส่งผลให้ไม่สามารถคิดนอกเรื่องเรื่องที่อ่านได้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ นักเรียนเบื่อทักษะการอ่าน ปัญหาในด้านครูผู้สอนพบว่า ครูยังใช้วิธีการสอนให้เด็กจำไม่ได้ฝึกทักษะให้เพียงพอกับผู้เรียน ครูไม่ได้ให้ความสำคัญสำหรับการฝึกให้เด็กคิดวิเคราะห์ ตีความวิจารณ์เรื่องที่อ่าน นอกจากนั้นยังขาดวัสดุอุปกรณ์ ขาดกิจกรรมที่กระตุ้นและดึงดูดใจให้ผู้เรียนอยากอ่าน (ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. 2542) ดังนั้น การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนด้วยการใช้สื่อการสอนที่เข้าถึงและตอบสนองการเรียนเป็นรายบุคคลอย่างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการใช้ผังมโนทัศน์จะสามารถส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความของผู้เรียนได้เป็นอย่างดีและยังช่วยสร้างความสนใจในการอ่านของผู้เรียนเพิ่มขึ้นได้อีกด้วย การวิจัยนี้จึงได้ออกแบบและพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการสร้างผังมโนทัศน์เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความจากนิทานอีสป โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเน้นทักษะกระบวนการเรียนการสอนที่ใช้สื่อ เนื้อหา เทคนิควิธีการที่หลากหลายกับผู้เรียน เพื่อส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เกิดทักษะและความสามารถในการอ่านจับใจความเพื่อนำไปต่อยอดในการเรียนรู้วิชาภาษาไทยและวิชาอื่น ๆ ได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการสร้างแผนผังมโนทัศน์เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความจากนิทานอีสป

2. เพื่อศึกษาทักษะในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้หนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการสร้างผังมโนทัศน์

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการใช้ผัง มโนทัศน์เพื่อส่งเสริมการอ่านจับใจความจากนิทานอีสป

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

ตัวแปรต้น คือ การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการสร้างผังมโนทัศน์

ตัวแปรตาม คือ ทักษะการอ่านจับใจความภาษาไทย

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์เขต 1

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มโรงเรียนไร่ฮ้อยดารา จำนวน 30 คน ได้มาด้วยการเลือกแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 หนังสือนิทานอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ คนเลี้ยงแพะ ลาซีโมโห พังพอนกับหนูนานา ชายหนุ่มกับต้นไม้ และสิงโตกับเสือโคร่ง โดยการใช้นิทานอีสปที่มีเนื้อหาตามอัตลักษณ์ของโรงเรียนคือ มีคุณธรรม น้อมนำความรู้ อยู่อย่างพอเพียง นิทานแต่ละเรื่อง มีเนื้อหาสอดคล้องกับหลักอัตลักษณ์ของโรงเรียน ดังนี้ คนเลี้ยงแพะ มีเนื้อหาเกี่ยวกับความความโลภ ลาซีโมโห มีเนื้อหาเกี่ยวกับความโกรธจนขาดสติ พังพอนกับหนูนานามีเนื้อหาเกี่ยวกับความหลงในอำนาจจนนำความวิบัติมาสู่ตน ชายหนุ่มกับต้นไม้มีเนื้อหาเกี่ยวกับความมีคุณค่าของทุกสิ่ง และสิงโตกับเสือโคร่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับความประนีประนอมเป็นหนทางแก้ปัญหาที่ดีที่สุด มีวิธีการสร้างโดยใช้ โปรแกรมระบบปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ โปรแกรมตกแต่งภาพ โปรแกรมสร้างหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ โปรแกรมตัดต่อภาพ วิดีทัศน์ และโปรแกรมตัดต่อเสียงตามที่ได้ออกแบบไว้ และให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน โดยใช้การประเมินแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 อยู่ในระดับดี

2.2 แบบประเมินการสร้างผังมโนทัศน์จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ คนเลี้ยงแพะ ลาซีโมโห พังพอนกับหนูนานา ชายหนุ่มกับต้นไม้ และสิงโตกับเสือโคร่ง สร้างเป็นรายการประเมินที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

2.3 แบบประเมินการเล่านิทานทั้ง 5 เรื่อง โดยผ่านการพิจารณาความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา และประเมินผล จำนวน 3 ท่าน โดยสร้างเป็นรายการประเมินที่มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการใช้นิทานอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับผังมโนทัศน์เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความจากนิทานอีสป ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มโรงเรียนไร่ไธยา อําเภอฟิชัย จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยผ่านการพิจารณาความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดประเมินผล จำนวน 3 ท่าน และนำมาเก็บข้อมูลกับนักเรียน จำนวน 30 คน โดยสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.1 ขออนุญาตและหนังสือแนะนำตัวและหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวรถึงผู้อำนวยการกลุ่มโรงเรียนไร่ไธยา อําเภอฟิชัย จังหวัดอุดรดิตถ์

3.2 ดำเนินการวิจัยโดยเริ่มชี้แจงวิธีการเรียนและแนะนำการใช้นิทานอิเล็กทรอนิกส์แก่กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มโรงเรียนไร่ไธยา อําเภอฟิชัย จังหวัดอุดรดิตถ์

3.3 จัดการเรียนโดยใช้นิทานอิเล็กทรอนิกส์ นิทานอีสปทั้ง 5 เรื่อง ร่วมกับผัง มโนทัศน์ เป็นระยะเวลา 10 ชั่วโมง

3.4 ให้นักเรียนอ่านจับใจความและสรุปเรื่องที่อ่านด้วยการเขียนผังมโนทัศน์และการเล่านิทานหน้าชั้นเรียน หลังจากเรียนด้วยนิทานอิเล็กทรอนิกส์ และประเมินผลงานของผู้เรียนด้วยแบบประเมินการสร้างผังมโนทัศน์ และแบบประเมินการเล่านิทานอีสป แล้วเก็บผลคะแนนไปวิเคราะห์ต่อไป

3.5 เมื่อเสร็จสิ้นการเรียนให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเก็บข้อมูลผลคะแนนไปวิเคราะห์ต่อไป

3.6 ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยนิทานอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับผังมโนทัศน์ เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความจากนิทานอีสปทั้ง 5 เรื่อง ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินคุณภาพของนิทานอิเล็กทรอนิกส์ ทั้ง 5 เรื่องจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

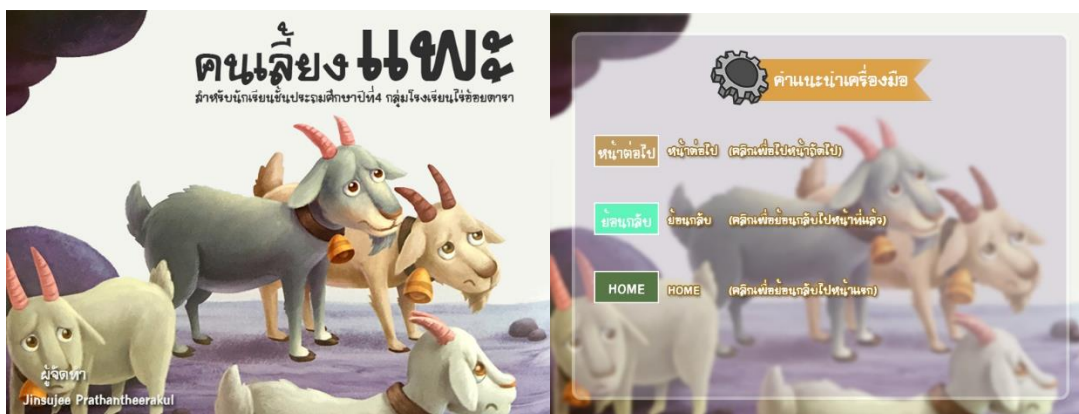
4.2 วิเคราะห์แบบประเมินการสร้างผังมโนทัศน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มโรงเรียนไร่ไธยา ด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลผลหาค่าเฉลี่ยคุณภาพของผังมโนทัศน์

4.3 วิเคราะห์แบบประเมินการเล่านิทานอีสปที่ได้สรุปจากผังมโนทัศน์หน้าชั้นเรียนอุดรดิตถ์ วิเคราะห์ผลด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แปลผลหาค่าเฉลี่ยคุณภาพของการเล่านิทานอีสปของนักเรียน

4.4 วิเคราะห์แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มโรงเรียนไร่ไธยาด้วยค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทานอีสป จากนิทานอีสปทั้ง 5 เรื่อง ได้แก่ คนเลี้ยงแพะ ลาขี้โมโห พังพอนกับหนูนาคายหนุ่มกับต้นไผ่ และสิงโตกับเสือโคร่ง มีคุณภาพในภาพรวมด้านเนื้อหาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.23) มีคุณภาพด้านรวมในด้านด้านภาพ ภาษา เสียงอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.27) มีคุณภาพด้านตัวอักษรและสีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, S.D. = 0.00) มีคุณภาพด้านการจัดการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.48)

ภาพที่ 1 หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิทานอีสป

2. ผลความสามารถในการอ่านจับใจความด้วยการสร้างผังมโนทัศน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ย 82.22 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ร้อยละ 80 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความด้วยการสร้างผังมโนทัศน์ของนักเรียนชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มโรงเรียนไร่อ้อยดารา อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ เมื่อเทียบกับเกณฑ์ ร้อยละ 80

สภาพการณ์	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$
การทดลอง	30	12	82.22

3. ผลความสามารถในการอ่านจับใจความด้วยการเล่านิทานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่าเฉลี่ย 80.50 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ร้อยละ 80 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความด้วยการเล่านิทานของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

กลุ่มโรงเรียนไร่อ้อยดารา อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ เมื่อเทียบกับเกณฑ์ ร้อยละ 80

สภาพการณ์	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$
การทดลอง	30	20	80.50

4. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มโรงเรียนไร่อ้อยดารา อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ที่มีต่อการใช้นิตินอเล็กทรอนิกส์นิตินอสป พบว่า มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.20) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ตารางแสดงผลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มโรงเรียนไร่อ้อยดารา อำเภอพิชัย จังหวัดอุตรดิตถ์ ที่มีต่อการใช้นิตินอเล็กทรอนิกส์นิตินอสป

ที่	รายการ	ระดับ ความพึงพอใจ (n=30)		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	การออกแบบหน้าปกและส่วนประกอบอื่นๆของนิตินอเล็กทรอนิกส์	3.83	0.38	มาก
2	การออกแบบหน้าจอของนิตินอเล็กทรอนิกส์มีความสวยงามน่าสนใจ และง่ายต่อการใช้งาน	4.30	0.65	มาก
3	นักเรียนพึงพอใจในรูปแบบของตัวอักษรที่ใช้ในนิตินอเล็กทรอนิกส์	4.40	0.56	มาก
4	นักเรียนพอใจในขนาดตัวอักษรที่ใช้ในนิตินอเล็กทรอนิกส์	4.03	0.93	มาก
5	นักเรียนพึงพอใจในภาพประกอบของนิตินอเล็กทรอนิกส์	4.03	0.32	มาก
6	นักเรียนพอใจในสีพื้นหลังของนิตินอเล็กทรอนิกส์	4.10	0.84	มาก
7	นักเรียนพึงพอใจในภาพเคลื่อนไหวที่ใช้ในนิตินอเล็กทรอนิกส์	3.97	0.49	มาก
8	นักเรียนพึงพอใจในความชัดเจนของเสียงที่ใช้ประกอบในนิตินอ เล็กทรอนิกส์	3.70	0.65	มาก
9	นักเรียนพึงพอใจต่อความสามารถย้อนกลับ เข้าออกได้ในระหว่างเรียน	4.07	0.25	มาก
10	นักเรียนพึงพอใจต่อการใช้ในการเชื่อมโยงเนื้อหา	4.33	0.61	มาก
11	นักเรียนเข้าใจในคำชี้แจงและวิธีการใช้นิตินอเล็กทรอนิกส์	4.20	0.41	มาก
12	นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้จากวิธีการนำเสนอ	4.27	0.52	มาก
13	การนำเสนอชื่อเรื่องหลักของนิตินอเล็กทรอนิกส์	3.97	0.41	มาก
14	การนำเสนอชื่อเรื่องย่อยของนิตินอเล็กทรอนิกส์	4.13	0.68	มาก
15	ความสอดคล้องของคำถามระหว่างบทเรียนในนิตินอเล็กทรอนิกส์กับ เนื้อหา	4.07	0.25	มาก
16	ความชัดเจนของคำสั่งในนิตินอเล็กทรอนิกส์	3.80	0.61	มาก
รวม		4.08	0.20	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการใช้นิตินอเล็กทรอนิกส์นิตินอสปในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.20)

2. การออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานอิสป ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบตามหลักทฤษฎีการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์โดยคำนึงถึงหลักความสวยงาม ความถูกต้อง การใช้งาน ความสัมพันธ์ของแต่ละส่วน และความเหมาะสมของผู้เรียนส่งผลให้คุณภาพด้านการออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานอิสปมีคุณภาพในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, S.D. = 0.27) อันแสดงถึงคุณภาพของการออกแบบขององค์ประกอบในแต่ละส่วน ได้แก่ ข้อความ เนื้อหา ภาพนิ่ง เสียงดนตรี ประกอบ การสร้างความเชื่อมโยงสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ การปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนกับผู้ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานอิสป และรูปแบบของหนังสือที่พร้อมใช้งาน การออกแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นิตานอิสปเพื่อสอนการอ่านจับใจความที่เหมาะกับนักเรียนในระดับประถมศึกษา ควรมีลักษณะเป็นภาพวาดการ์ตูน ตัวอักษรขนาดใหญ่ เนื้อหาไม่มากจนเกินไป ซึ่งสอดคล้อง

กับงานวิจัยของ ออนมา ออง และ กอบสุข คงมนัส (2561) ที่ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาเมียนมา ระดับปริญญาตรีสาขาวิชาภาษาไทย ที่มีต่อการใช้นิตยสารอิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง พญูชนะและ สระภาษาไทย พบว่า มีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.31$, S.D.=0.61)

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มโรงเรียนไร่ไธยา อําเภอยะลา จังหวัดอุดรธานี ที่เรียนด้วยการใช้นิตยสารอิเล็กทรอนิกส์ร่วมกับการสร้างผังมโนทัศน์เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความจากนิทานอีสป มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและมีค่าเฉลี่ยความสามารถในการอ่านจับใจความด้วยการสร้างผังมโนทัศน์ร้อยละ 82.22 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ร้อยละ 80 และความสามารถในการอ่านจับใจความด้วยการเล่าเนื้อหาของนักเรียนร้อยละ 80.50 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ร้อยละ 80 ด้วยเช่นกัน แสดงว่าผู้เรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความมากขึ้น เนื่องจากผู้เรียนมีความสนใจในเนื้อหาของนิทานอีสปทั้ง 5 เรื่องที่เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียน โดยนักเรียนได้มีการฝึกการเชื่อมโยงความคิดจากการวาดผังมโนทัศน์จากการอ่านนิทานอีสปจากนิตยสารอิเล็กทรอนิกส์ หลังจากวาดผังมโนทัศน์แล้วจึงนำมาเล่าให้ผู้สอนฟัง อีกทั้งได้มีการทดสอบก่อนเรียนเพื่อวัดความสามารถของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนทราบระดับความสามารถที่แท้จริงของตนเอง ภายหลังเมื่อทราบจุดมุ่งหมายและคำแนะนำในการใช้นิตยสารอิเล็กทรอนิกส์จากผู้สอน จึงเป็นผลให้คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรรัตน์ ยางนอก (2549) ที่ได้ทำการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนทำแบบทดสอบได้คะแนน ร้อยละ 84.89 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้ทำการวิจัยเรื่องผลของการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนสรุปความโดยใช้ผังมโนทัศน์ ผลสัมฤทธิ์การเรียนสรุปความโดยใช้ผังมโนทัศน์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนสรุปความ สูงกว่าการสอนโดยใช้แบบฝึกการเขียนสรุปความ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

4. ความพึงพอใจของเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มโรงเรียนไร่ไธยา อําเภอยะลา จังหวัดอุดรธานี ที่มีต่อการใช้นิตยสารอิเล็กทรอนิกส์นิทานอีสป ทั้ง 5 เรื่อง พบว่า มีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.20) แสดงถึงนิตยสารอิเล็กทรอนิกส์นิทานอีสป ได้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน ช่วยสร้างความเข้าใจและกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี ฤทธพร เลขาภิบาล (2550) กล่าวว่า หลักการออกแบบนิตยสารอิเล็กทรอนิกส์ควรคำนึงถึงความสนใจและการรับรู้ของผู้ใช้ นิตยสารอิเล็กทรอนิกส์แบบสื่อผสมที่ดีต้องออกแบบให้เกิดการรับรู้ที่ง่ายและเที่ยงตรงที่สุด การที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจกับสิ่งเร้าและรับรู้สิ่งเร้าต่าง ๆ อย่างถูกต้องนั้น ผู้สร้างควรคำนึงถึงรายละเอียดและความเหมือนจริงของบทเรียน การใช้สื่อผสมและเทคนิคพิเศษทางภาพต่าง ๆ การใช้เสียง การใช้ภาพนิ่ง การใช้ภาพเคลื่อนไหว เข้ามาเสริมในบทเรียน เพื่อกระตุ้นความสนใจ และรวมถึงการวางตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ บนหน้าจอ รวมไปถึงขนาดของตัวอักษรอีกด้วย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ รดา วัฒนสินธุ์ (2558) ได้ทำการวิจัยผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ TGT โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อพัฒนาการอ่าน เขียน คำอักษรมานำสำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่าการใช้คอมพิวเตอร์ในการช่วยสอนผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน สนุกสนานกับเนื้อหา และบทเรียนในคอมพิวเตอร์และชื่นชอบในวิชาภาษาไทยมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่าการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในการเรียนรู้ ผู้เรียนต้องมีความรู้พื้นฐานในการใช้งานคอมพิวเตอร์ จึงจะสามารถใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างดียิ่งขึ้น อีกทั้ง การใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ควรใช้ร่วมกับหูฟังแบบส่วนตัว จะช่วยให้ผู้เรียนมีสมาธิในการเรียนดียิ่งขึ้น เพราะไม่มีเสียงรบกวน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการวิจัยและพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในเนื้อหาอื่นหรือพัฒนาความสามารถด้านอื่นและ ควรมีการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในบริบทอื่น ๆ ต่อไป เช่น กลุ่มเป้าหมาย ช่างชั้น เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ครุฑิต มาลัยวงศ์. (2540). *นวัตกรรมทางเทคโนโลยีในทศวรรษ 2000*. กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- งานวิเทศสัมพันธ์ กองนโยบายและแผน. (2558). *ระบบการศึกษาในประเทศไทย*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (2542). *การอ่านและการส่งเสริมการอ่าน*. กรุงเทพมหานคร: ศิลปบรรณาคาร.
- ถนอมพร เลาหจรัสแสง. (2550). *การบูรณาการเทคโนโลยี e-Learning ประเภทเกมในชั้นเรียน. การประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 45, สาขาศึกษาศาสตร์ สาขาเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*.
- ทิตินา แคมมณี. (2530). *การทดลองใช้รูปแบบการฝึกทักษะการทำงานกลุ่ม สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา : รายงานวิจัย*. กรุงเทพมหานคร: กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- นิภาภรณ์ พรหมศรี. (2546). *ผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องพลังงานและสารเคมีเมื่อใช้กิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามโมเดลการเรียนรู้แบบคอนสตรัคติวิสต์. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- รดา วัฒนะนิรันดร์. (2558). *ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ TGT โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเพื่อพัฒนาการอ่าน เขียน คำอักษรรนำ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.
- อมรรัตน์ ยางนอก. (2549). *การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- อนามา ออง และ กอบสุข คงมนัส. (2561). *การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เรื่อง พยัญชนะและสระภาษาไทย สำหรับนักศึกษาเมียนมา ระดับปริญญาตรีสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยภาษาต่างประเทศย่างกุ้ง สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 20(4), 266-278.*

อุไรวรรณ สอิ้งทอง. (2555). การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรตามทฤษฎีอภิปัญญาเพื่อพัฒนาการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษ
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา โรงเรียนบ้านคลอง 14 อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก. นครนายก: มหาวิทยาลัย
เทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

Barker, Philip. (1992). Electronic books and libraries of the future. *The Electronic Library*, 10(3), 139-149.